

Geen oliebollevroomheid

Preek over Lucas 12:36

Te lezen: Psalm 90 en Lucas 12:35-40
Zuilen, 31 december 1972

Nog slechts een aantal uren en wij moeten 1973 boven onze brieven schrijven. Nog een kleine veertien uur en het wordt duidelijk hoe U in de stroom van de tijd staat: als heiden of als christen. Tegen negen uur vanavond scharen de meeste mensen zich in familie- of kennissenkring rond olieballen en appelflappen. Het is gezellig en de stemming stijgt. Totdat iemand de anderen er op attent maakt, dat het tien minuten voor twaalf is. Nog tien minuten en er is weer een jaar vergleden...

Het gesprek stopt. Plotseling is iedereen in gedachten verzonken bezig afscheid te nemen van 1972. Eén uit de kring verdraagt die sfeer niet, en zet de t.v. aan. Maar op de beeldbuis is het al niet anders: een carillon giet over een stad zijn donkere beltonen uit, waarover de trilling precies overeenkomt met de trilling van ieders gemoed. Daarna slaat een torenklok met twaalf diepe, lang uitgalmende slagen het oude jaar weg. En in elke langzaam wegstervende slag hoor je een stukje van je leven in de stilte van de eeuwigheid verglijden.

Oudejaarsavond kent enkele momenten waarop je je bravoure verliest. Je kunt het hele jaar door een geslaagd mens zijn en het gevoel hebben dat je alle situaties in het leven beheerst. Maar 31 december tegen twaalf uur 's avonds kom je er toch niet onderuit om toe te geven, dat je één ding niet beheerst: Het voorbij gaan der jaren. De stroom van de tijd, op oudejaarsavond heeft iedereen wel voor enkele minuten het gevoel een passagier te zijn in de altijd maar doorrijdende trein van de tijd. Alles schiet ongrijpbaar aan je voorbij: De schooltijd. Het ouderlijk huis. De jeugd. De verantwoordelijkheid voor je kinderen. Een geweldige fijne vakantie. Niets van het leven krijg je blijvend in handen. Het enige wat je handen kunnen doen in de trein van de tijd is: Dag zwaaien naar wat van je voorbijvliegt. Meegenomen in de voortgang van deze tijd bestaat het leven uit als maar afscheid nemen.

Hoe reageren mensen op het voorbij gaan der jaren? Vanavond kun je kort voor twaalf uur heiden en christenen onderscheiden. Beiden, heidenen en christenen moeten erkennen dat ze het voortgaan der jaren en het voorbij gaan van het leven niet beheersen. Maar ze reageren daar heel verschillend op. De meeste mensen die niet met Christus leven, blijft niet anders over dan zich op oudejaarsavond over te geven aan de oliebollevroomheid. Weemoedig mijmeren zij over jaren die als schaduwen heenvliegen. Met een tikkeltje zelfbeklag tellen zij de grijze haren die ze er het afgelopen jaar hebben bij gekregen. Met omfloerste blik staren zij in het verleden. Ontroerd luisteren zij naar een t.v. spreker die oreert over wat was en nooit meer zijn zal. Zij hebben medelijden met zichzelf vanwege al het mooie dat verleden tijd is geworden. Zoon of dochter is getrouwd en heeft het ouderlijk huis verlaten. Familieleden of goede vrienden zijn heengegaan. Zij wijden sombere bespiegelingen van 's mensen vergankelijkheid, omdat 1972 het jaar was, waarin zij ervan af moesten zien de drie trappen naar hun flat op te rennen. Zo reageert een niet christen op het verglijden van de jaren: Hij ziet zichzelf als een drenkeling geworpen in de stroom van de tijd. Hij wijdt daar gevoelvolle woorden aan, vol zelfbeklag. Ontroerd koestert hij zijn zielige geworpenheid. Met tranen in de ogen overpeinst hij het leven als een voortdurend afscheid nemen.

Dit is oliebolenvroomheid: Een mens wordt zich op oudejaar voor enkele minuten bewust van zijn onmacht het voorbijgaan der jaren en het verglijden van het leven te beheersen. En hij bouwt rond deze onmacht een sfeertje van weemoed en zelfmedelijden. Hij koestert zijn onmacht dierbaar als zielige geworpenheid.

Hoe volledig anders kan een christen oudejaar vieren. Ja, u hoort het goed: vieren! Ook een christen moet op 31 december zijn onmacht toegeven. Ook hij heeft geen macht over het voorbij gaan der jaren. Maar hij heeft zijn leven gelegd in de handen van Hem die wel greep heeft op de jaren: Christus. Christus beheerst de tijd. Het nieuwe testament beschrijft Christus als degene die aan het begin van de tijd staat waarin wij leven, en die aan het einde daarvan staat. De tijd waarin wij leven is een tijd van Christus tot Christus. Hij omspant ons als de Heer der tijd. Deze door Christus tijd brak aan toen Christus uit de dood opstond. Want toen Christus opstond uit de dood stelde Hij de tijd in zijn dienst, maakte hij de tijd tot de knecht die zijn werk uitvoert.

Vóór Pasen had de tijd altijd in dienst gestaan van de dood en van de vergankelijkheid. Op gaan, blinken en verzinken, dat was de gang van het leven vóór het Pasen was geweest. Op een bepaald ogenblik zet de tijd - die dienstknecht van de dood - haar tanden in alles wat mooi en goed is. In dienst van de dood knaagt de tijd aan ons lichaam en op latere leeftijd aan onze geest. De tijd knaagt aan familiebanden. Langzaam maar zeker ontvallen je degenen die je liefhebt. In dienst van de dood had de tijd nog nooit een prooi laten ontsnappen. Totdat Christus opstond uit de dood. Hij verbrak de macht die de tijd in dienst van de dood over Hem had. Op Goede Vrijdag leek Jezus voltooid verleden tijd. Maar drie dagen later, met Pasen, blijkt Christus plotseling tegenwoordige tijd, en zelfs onvoltooid toekomstige tijd te zijn.

Met Pasen zijn de tijden veranderd. Hij die er geweest is, is er weer, en zal er zijn. Vóór Pasen was de tijd dienstknecht van de dood. Na Pasen is de tijd dienstknecht van het leven. Jezus Christus heeft de tijd in dienst genomen. Vóór Pasen was de tijd de glijbaan naar de dood. Na Pasen, in dienst van Christus, is de tijd de brug tussen Christus' opstanding tot het leven en onze opstanding tot het leven. Paulus schrijft dat Christus het graf verliet als eersteling van Gods nieuwe schepping. Zoals Christus met Pasen is, zo zullen wij worden: Mensen die leven in Gods licht en vreugde, ver buiten het bereik van zonde, ziekte en dood. Na Pasen heeft de trein van de tijd een nieuwe bestuurder gekregen: Jezus Christus. Als passagier in de trein van de tijd zijn wij na Pasen op weg naar Gods nieuwe schepping.

Het leven blijft een afscheid nemen van wat aan je voorbijvliegt. Maar dit afscheid is nodig om het eindstation in het rijk van God te bereiken. Hoe vreemd het ook klinkt, zo moet u het voorbij gaan der jaren en het verglijden van het leven zien: Als u eeuwig die gezonde sterke jonge vent bleef of die mooie jonge vrouw, zou u nooit aan kunnen komen in het rijk van God. Wanneer u eeuwig uw kinderen bij u zou kunnen houden, of die vakantie in Spanje eindeloos zou kunnen rekken, zou u nooit Gods nieuwe schepping kunnen bewonen.

Christus staat aan het begin en aan het eind van de tijd waarin wij leven. De tijd waarin wij leven begint met Christus' opstanding tot het leven in Gods heerlijkheid en eindigt met onze opstanding tot het leven in Gods heerlijkheid. Het jaar 1972 is een jaar uit deze tijd, een jaar op weg naar Gods nieuwe schepping. Een christen is een reiziger in de trein van de tijd op weg naar Gods eindstation. En daarom kan hij als blij mens afscheid nemen van 1972. Want hij neemt van niets

afscheid wat hij niet mooier en beter in Gods rijk zal terug ontvangen. Vanavond om twaalf uur moeten christenen te herkennen zijn als reizigers die vrolijk en vol verwachting afscheid nemen van 1972.

Hoe gaat u straks het oude jaar uit? Als een weemoedige drenkeling in de stroom van de tijd, vol zelfbeklag, vanwege alles waarvan u afscheid moet nemen? Zo reageert de heiden in zijn zwakke momenten op het verglijden van de tijd. Het wordt dan tijd dat u uw leven in handen legt van Christus, die als Heer de tijd omspannt. Zodat u als opgewekte reiziger op weg naar Gods Rijk, afscheid kunt nemen van 1972. Zodat u het verglijden der jaren niet beleeft als een droef noodlot, maar als een reis naar Gods nieuwe schepping.

Toen Christus uit de dood opstond maakte Hij de tijd tot zijn dienstknecht. Wanneer u schouwburg of bioscoop bezoekt, staat er bij de ingang van de zaal personeel klaar om u naar uw plaats te brengen. Met Pasen maakt Christus de jaren die nog zouden komen, tot zijn personeel, dat ons mensen naar de door Hem klaargemaakte plaats in Gods feestzaal brengt. Zo was het jaar 1972 een jaar onzes Heren. Een dienstknecht van Christus, die ons naar onze plaats brengt. Wanneer u de uren, dagen, maanden, jaren hebt kunnen leven als personeel van Christus, dat ons naar Gods feestzaal brengt, mag u van elk uur, elke dag, elk jaar verwachten dat zij ons daar zal doen aankomen.

Iedere dag van elk jaar onzes Heren heeft het in zich ons plotseling voor Christus te plaatsen die naar de aarde is teruggekeerd om het feest van de nieuwe aarde te laten beginnen. Vandaar Lucas 12:35 'Laten uw lendenen omgord zijn en uw lampen brandende'. En vers 36: 'Weest als mensen die op hun heer wachten'. Iedere dag van elk jaar onzes Heren kan het zover zijn. Plotseling kan Christus er zijn als degene die zijn Rijk op aarde gaat vestigen. Daarom moeten wij onze tijd doorbrengen als mensen die op hun Heer wachten. Wat houdt dat in: De jaren onzes Heren doorbrengen als mensen die iedere dag de komst van de Heer verwachten? U kunt deze vraag zelf beantwoorden, wanneer u bedenkt wat u doet wanneer u een goede vriend verwacht om een feest mee te vieren. U zorgt er dan voor uw vriend feestelijk te kunnen ontvangen. Wat houdt dat in: je jaren doorbrengen als reiziger op weg naar Gods nieuwe schepping? Een reiziger neemt mee wat hij op het einddoel van zijn reis nodig heeft. Wanneer u 's zomers voor een bergsportvakantie op reis naar Zwitserland gaat, neemt u mee wat u in de bergen nodig hebt: stevige bergschoenen, dikke sokken en warme truien. Wie op reis is naar Gods nieuwe aarde, neemt mee wat hij daar nodig heeft, wat daar gebruikt kan worden. Met oudejaar ontdekken wij onszelf als reizigers in de trein van de tijd.

Amen.